

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens ad viginti sex Quæstiones priores, centum & septem
Disputationes in Capita diuisas

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1621

Ratio, qua ab aliis hæc opinio probari solet. c. 7,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80983](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80983)

Ratio, qua ab aliis hac opinio probari solet.

Hanc ultimam sententiam, quam probabiliorem censemus, non omnes, qui illam sequuntur, eodem modo probant. Quidam hac ratione vtuntur. Scientia propriè dicta non est de singularibus, sed de vniuersalibus; ea enim debet esse de iis, quæ non possunt aliter se habere: singularia autem aliter se habere possunt: sed Theologia nostra est de singularibus, vt de mysterio Incarnationis, & de aliis contingentibus, quæ sola Dei voluntate fiunt, qualis est resurrectio mortuorum, & iustificatio in Sacramentis: ergo ea non est scientia. Hoc argumento vtuntur Aureolus, vt est apud Capreolum in quæst. 1. Prologi, artic. 2. in 4. argumento secundæ classis contra secundam conclusionem, Gregor. in 3. probatione 1. conclusionis, & Bassolis in illo art. 3. aliquantulum à principio. Qui sanè eadem ratione tenentur asserere, etiam si euidencia haberetur rerum contingentium illarum non esse propriè scientiam; sicut expresse notauit Bassolis.

16.

Aureol.

Gregor.

Bassol.

Impugnatur prædicta ratio.

S. Thom.

Albert. Alexand. Scotus.

Singularium potest esse scientia.

17.

Caiet.

Verum hæc ratio nullius ponderis est. Quare alij eam soluere conantur. Sanctus Thomas in hoc artic. 2. ad 2. dicit singularia tradi in sacra doctrina, non quia Theologia de illis sit principaliter, sed quia in exemplum adducuntur. Hæc tamen solutio non videtur satisfacere, quia mysteria incarnationis, iustificationis, & resurrectionis, non adducuntur in exemplum doctrinæ; sed de eis Theologia nostra principaliter tractat. Mitto solutionem Alberti quæst. 1. cit. ad 1. & Alexand. mem. illo 1. ad 1. & 2. quæ multo minus satisfacit; & respondeo ex doctrina Scoti quæst. illa 4. cit. non minus perfectam cognitionem esse posse singularium, quam vniuersalium, si ea sit euidens, vt reuera esse potest, ac proinde illorum posse esse scientiam; ea duntaxat conditione, vt hæc euidencia habeatur ex principiis singularibus per discursum aliquem. Si enim haberetur sine discursu, potius esset intellectus, quam scientia. Ea tamen ratione vulgo dicitur scientiam debere esse de vniuersalibus, quia illa, vt plurimum, possunt nobis esse euidenter nota lumine naturali, & ita certa, hoc est, perpetuæ veritatis, vt nunquam nos fallere possint. Cæterum, si aliquorum singularium habeatur euidenter notitia, vt reuera haberi potest: & quibusdam positis, per discursum aliqua euidentis conclusio colligatur, cur illius verè, & propriè non erit scientia? Sicut astrologis vlti venit: motus enim horum cælorum, & vniuersiisque orbis, occurrunt demonstrationem. Non igitur repugnat verè & propriè esse scientiam singularium, quorum affectiones, etiam futuræ euidenter, ac certo cognosci possunt. Quocirca si Deus communicaret euidenciam singularium, quæ sola fide credimus, vt incarnationis, glorificationis, &c. inde possent deduci conclusiones euidenter & necessariae, vt quod Christus duas habuerit voluntates, quod fuerit risibilis, &c. Hanc doctrinam tradidisse videtur Caietanus §. *Ad primum*. Inquit enim, de incarnatione & aliis secundum se contingentibus posse esse scientiam: quia, quatenus subsunt huic scientiæ Theologiæ, sunt necessaria; intelligit ratione reuelationis fidei, sicut inquit, de contingentibus, scientiam Dei esse posse.

Vnum sane obstat potest, ne istorum singularium quæ fide diuina creduntur, scientiam habeamus. Nam si communicaretur nobis euidencia eorum deberet esse rei, sicut est, per propriam speciem, quam vocant intuitiuam. Ex hac autem non potest esse discursus, sicut cap. 5. dicebamus, qui est proprium instrumentum sciendi. Quod si hanc notitiam intuitiuam propriè, & pressè appellarem scientiam, possemus etiam eodem nomine nuncupare notitiam singularium, quæ sola fide cognoscimus. Sed quia scientia propriè, vt distinguitur ab intellectu primorum principiorum, non dicitur notitia alicuius per se noti, sed per discursum; idcirco dicendum est singularium mysteriorum fidei, etiam si illorum Deus communicaret nobis notitiam euidentem, non posse esse scientiam: non quod singularia sint, sed quod essent per se nota, & ex illis per verum discursum nihil euidenter deduci posset, sed omnia simul in eis eodem intuitu cognoscerebantur.

Singularium mysteriorum fidei nequa esse scientia.

18.

Axioma verò vulgare philosophorum, nempe, *Singularium non est scientia*, intelligitur de singularibus rerum corruptibilium, & de scientia humana industria, & naturali lumine acquisita. Horum enim, præsertim quoad ipsorum existentiam futuram, certi aliquid habere non possumus, quia nec eodem modo consistentes habent operationes, & effectus, nec determinatam existentiam. Bene video Scotum loco citato diuerso modo sentire. Asserit enim singularium non posse esse scientiam, etiam si euidencia illorum habeatur per discursum: quia de ratione scientiæ, vt definitur 1. Poster. cap. 2. putat esse obiectum vniuersale, posse tamen esse superiorem notitiam, quam sit scientia eo loco de finita: aut etiam scientiam, vt definitur 6. Ethic. c. 4. & 5. prout solum ab opinione distinguitur. Verum eius sententia mihi non placet. Quia illa conditio obiecti vniuersalis non videtur necessaria ad rationem scientiæ, etiam vt 1. Poster. definitur; nisi eo modo quem supra explicauimus. Quinimo 6. Ethic. c. 10. Arist. aperte dicit scientiam esse existimationem de vniuersalibus, & de iis, quæ necessario sunt. Quare scientia singularium adhuc non esset ea, de qua agitur in 6. Ethic. si illa esset conditio necessaria, vt putauit Scotus.

Scotus.

Aristot.

19.

CAPVT VIII.

Optima ratione postrema sententia.

Vt postremam sententiam, quam diximus esse probabiliorem, optima ratione cõfirmemus, duo præmittenda sunt. Vnum est, hic non esse quæstionem de Theologia secundum se, hoc est, de dispositione ipsa arguendi, & probandi, quæ vtitur Theologia, videlicet vtrum illa sit dispositio demonstrationis sufficiens generare scientiam, si principia eius essent euidentia, an non; de hoc enim c. 4. satis diximus. Alterum est, cum quærimus an Theologia nostra sit vere, & propriè scientia; nomen, *Scientia*, vsurpandum esse in ea significatione propria, in qua à philosophis semper vsurpatum est. Sicut quando de Deo quæritur, vtrum in Deo sit misericordia, iustitia, aut ita, secundum proprietatem id quæritur, supposita communi, & ab omnibus recepta horum nominum significatione, supposita etiam definitione, qua philosophi horum nominum propria significata definire consueverunt; alioqui Theologis liceret, ad noua significata hæc nomina applicare. Accipimus igitur

Propositum summa quæstionis.